

Arte Clásica: Grecia

Contexto histórico:

A arte clásica grega propiamente dita desenvólvese durante os séculos V e IV a C, etapa comprendida entre o final das Guerras Médicas contra os persas e a morte de Alexandre Magno. É o momento de máximo esplendor de Atenas con Pericles como estratega. A economía é comercial (importancia da cerámica) e a sociedade é patriarcal, desigual e soporta un gran número de escravos. Politicamente, a Antiga Grecia non era unha unidade senón un conxunto de *polis* (ciudades-estado independentes), onde Atenas sentou as bases dunha democracia (restrinxida aos cidadáns). Con todo, todas as *polis* compartían unha cultura e idioma común e unha maneira antropocéntrica de entender o mundo. Malia estes factores, a arrogancia de Atenas conduciu ás Guerras do Peloponeso e á caída do mundo clásico. Alexandre Magno unificará o mundo grego, levándoo a límites descoñecidos (alcanza as fronteiras da India) pero tras a súa morte no 323 a. C. un novo mundo fai aparición: son os reinos helenísticos, cultural e artisticamente prósperos.

Características Xerais da arquitectura grega:

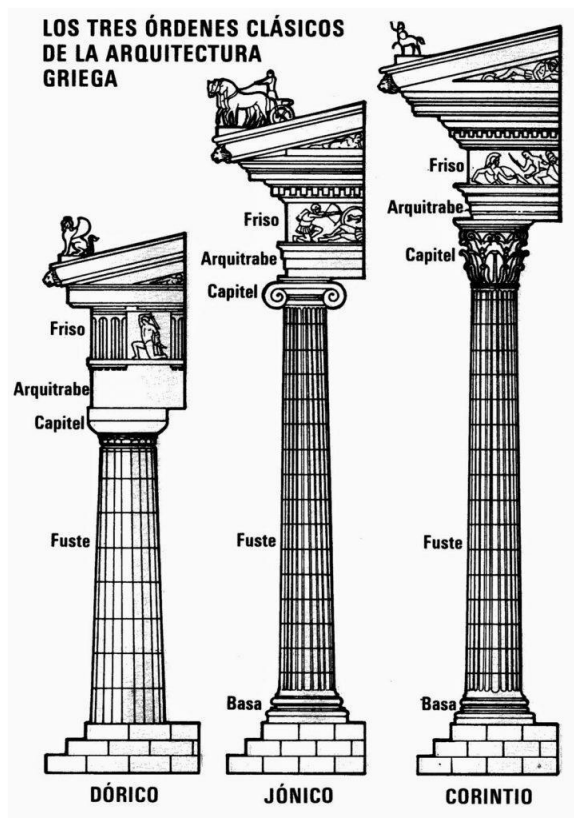
Os edificios gregos construíanse á medida do home, concibidos para ser admirados desde o exterior, polo que dan menor importancia aos interiores. Os seus sabios estudaron a orde e a harmonía visual (exemplo desta última é a éntase das columnas). Entre os edificios públicos destacan o templo e o teatro. Os templos gregos comezaron a construírse en madeira, pero a partir do século VII a. C. xeneralízase o uso da pedra, especialmente do mármore policromado. En planta, o templo grego adoita ser rectangular e estrutúrase en tres dependencias: *pronaos*, naves e *opistodomos*. Existen tamén templos de planta circular chamados *tholos*. O alzado configúrase en base ás tres ordes clásicas: Dórica, Xónica e Corintia.

-Orde Dórica: nace na Grecia continental no século VII a. C., asóciase ao masculino, robusta, austera, sen base, con arestas vivas, capitel con equino e ábaco, entaboamento con arquitrabe e friso (triglifos e métopas).

-Orde Xónica: ten a súa orixe en Asia menor e nas illas gregas, no século VI a. C. Asóciase co feminino, esbelta, con base e capitel de volutas, con acanaladuras, arquitrabe dividido en tres faixas (platabandas), cariátides e atlantes.

-Orde Corintia: orixínase na cidade de Corinto no século V a. C. É moi semellante á xónica, pero o seu capitel presenta follas de acanto.

A arquitectura grega é arquitrabada ou adintelada, o que significa que dominan as liñas rectas, tanto horizontais como verticais. A cuberta é a dúas augas e conforma un entaboamento. O teatro estrutúrase en cavea, escena, proskenio e orquestra.

Características Xerais da escultura grega:

A escultura grega realizouse fundamentalmente en bronce e en mármore, aínda que tamén se usaron outros materiais como a madeira, o ouro e o marfil. Atopamos esculturas exentas ou de vulto redondo e relevos.

Nas súas orixes (Época Arcaica), entre os séculos VIII e VI a. C., a escultura grega adopta o hieratismo, a frontalidade, a simetría, as formas xeométricas, a claridade e a idealización das artes exipcia e asiria. A súa máxima representación son as estatuas do estereotipo masculino e feminino (chamados *kuros* e *korai*, respectivamente).

A partir da Época Clásica, (de finais do século VI ao IV a. C.), as principais características da escultura grega son: o antropocentrismo (heroes e atletas), beleza ideal, expresión serena e proporción ou *canon*, aínda que nisto producírase unha evolución ao longo do tempo.

Na Época Helenística, que vai dende a fin do s. IV ao I a. C., ráchase coa serenidade clásica e xorden grupos dinámicos (*Laoconte e os seus fillos*), tamén proliferan o retrato e a anécdota ("*O Neno da España*") e o idealismo clasicista dos séculos V e IV a. C. deixa paso ao realismo.

Os principais autores gregos son:

-Mirón: foi un escultor e bronzista de mediados do século V a. C. e un dos máis coñecidos autores da arte grega, cuxas achegas escultóricas supuxeron a plena transición ao período

clásico. O seu gran mérito consistiu en saber captar como ningún o movemento. As súas obras máis famosas caracterízanse pola representación fidedigna das tensións do corpo humano en movemento, como se aprecia no seu coñecido Discóbolo, e tamén o realismo nas súas esculturas de homes e animais.

-Policleto (século V a.C.): Escribiu un tratado teórico, chamado Canon, do que só se conservaron breves fragmentos polo que se descoñece gran parte do seu contido, pero considérase que o tratado daba unha definición de beleza e relacionábaa con exactitude e proporción. As súas obras máis coñecidas son o *Doríforo* e o *Diadumeno*.

-Fidias (Atenas, cara a 500 a. C. – Olimpia ou Atenas, 431 a. C.): foi o máis famoso dos escultores da Antiga Grecia. Viviu na época de Pericles, que foi o seu principal protector e encargoulle a dirección do seu gran proxecto da reconstrución da Acrópole de Atenas. Encádrase na etapa coñecida como “primeiro clasicismo grego”. As súas obras máis soadas foron a estatua da deusa Atenea do Partenón (*Atenea Partenos*) e a estatua de Zeus en Olimpia, ambas de madeira revestida con fragmentos de ouro e marfil, que se converteron en modelos de perfección da representación. É o autor das famosas métopas do *Partenón* e do friso das *Panateneas*. Famoso pola técnica de panos mollados.

-Praxíteles: coa súa obra a escultura grega evoluciona desde o clasicismo cara a unha especie de anticipado manierismo, ao acentuar o sensualismo. As súas obras están caracterizadas pola graza e a chamada “curva praxiteliana”, consistente nun elegante *contrapposto*.

-Lisipo: considerado xunto a Scopas e Praxíteles como o trío de grandes escultores da segunda fase do clasicismo (século IV a. C), época de transición entre a era grega clásica e o helenismo. Foi o reformador do *canon* de Policleto (ao cal alonga) e un gran innovador, do que só se conservan copias das súas obras. A súa escultura máis importante é o *Apoxiomenos*.